

NEJVĚTŠÍ MĚSTO FAER A NEJMENŠÍ HLAVNÍ MĚSTO

Třetí den jsme si přivstaly a Nuky manžel Moses nás ráno hodil do jednoho z nejmenších hlavních měst Torshavn na vedlejší ostrově Streymoy. Bylo vybudováno ještě v dobách Vikingů, kteří ho pojmenovali podle severského boha války Thóra. Přestože je malinké, s batohy se nám tam chodit nechtělo, a tak jsme se zeptaly hned prvních třech ženských, jež jsme potkaly. Chvilku se radily a pak nám batohy schovaly v baráku, kde pracovaly přímo v přístavu u centra města. S odlehčenou zátěží jsme se vydaly podívat kolem kostela Havnar Kirkja, kde byly opět nejzajímavější modely lodí visící od stropu, do staré čtvrti Tinganes. Tuto čtvrť hned vedle přístavu tvoří převážně dřevěné domky s bíle lemovanými okny a zatravněnými střechami ze 16. a 17. století. Sem tam se u oken suší ryby a po střechách prochází kočky o velikosti Garfielda. Dokonce se zde potkával jeden z nejstarších parlamentů světa ještě v dobách Vikingů kolem roku 825.

Další zastávkou byl obchod s tradičními kroji a jediný obchoďák Faer SMS, kde jsme si potřebovaly dobít baterky do foťáku a dokoupit další zásoby krekrů, jediného jídla, které si tu můžeme dovolit. Pak přes knihovnu na pevnost s majákem Skansin s několika děly, postavenou v 16. století na ochranu před piráty, kde jsme si s nádherným výhledem na město daly oběd. Ještě jsme po cestě objevily obchod s božími svetry Gudrun a Gudrun. Milá prodavačka (Vár Samuelson) nám vysvětlila, že část svetrů je pletená seskupením asi 50 žen z Faer a druhá část skupinou žen z Peru, již se tímto způsobem snaží podporovat. Peruánské svetry jsou z alpaky, takže se dají poznat od pevných tvrdých faerských svetrů svojí měkkostí.

Jelikož autobusy jsou v celém městě zadarmo, rozhodly jsme se to využít a na další destinaci se nechaly vyvézt, už jen proto, že to bylo do kopce. Naším cílem byl architektonický skvost města kulturní dům Nordic house, jež je směsí severských architektur využívajících přírodní materiály jako kámen, dřevo a tráva. Konal se zde zrovna koncert v rámci letního festivalu a výstava obrazů a fotek. Cestou k němu jsme minuly ještě moderně pojatý kostel Hoyvikar kirkja, který byl ale už zavřený. V Nordic house jsme se chvíli zdržely, a tak jsme si ani nevšimly, že už se blíží pátá. V rychlosti jsme nasedly na autobus, a když jsme procházely přístavem k místu, kde jsme zanechaly naše batohy, z okolo projíždějícího auta vykroukla jedna z těch tří žen z rána a řekla nám, že už všichni šly domů a zamkli, ale že se tam s námi vrátí, abychom si ty batohy mohly vzít. To jsme měly fakt kliku. Už s batohy jsme se vrátily do přístavu a za 40FOK (zpáteční lístek) se přeplavily na nedaleký ostrov Nolsoy rozprostírající se na dvou mini poloostrovech spojených pevninskou šíjí.

JAK JSME SE NACHOMÍTLY DO FAERSKÉ RODINY A ODPRACOVALY SI VAFLY

10km² velký ostrov Nolsoy se vyznačuje hlavně tím, že zde žije čtyřikrát tolik ovcí (817) než lidí (219) a také vysokým výskytem buřňáků, jichž se zde nachází polovina světové populace. Jako první jsme zapluly do místního vyhlášeného baru Maggie's, kde jsme ochutnaly první faerské pivo (30FOK), víno (50FOK) a na třetiny fish and chips (90FOK). Živá hudba ten večer nebyla, místní opilec nebo oslavenec zmizel, a tak jsme dopily a přesunuly se na louku při kraji toho jediného městečka tady, kde už stál jeden stan, nejspíš k pronajmutí, prohlásily ji za kemp, postavily tam stany a šly spát.

Internet říkal, že na Nolsoy jako na jediném ostrově by měl být kemp zdarma a vzhledem k tomu, že nám nikdo nic ani další den ráno neřekl, ale každý nás musel vidět, tak to možná byla i pravda a my ho opravdu našly. Na snídani jsme šly do místní kavárny a zároveň turistických informací a zeptaly se na projekt "volunteer for waffle". Někde jsem se totiž dočetla, že je možné si tu odpracovat vafly. Dostaly jsme za úkol nakrmit slepice a vyplít takové mini políčko brambor, kde vlastně ani žádný plevel nebyl. Bylo nám hloupé, že je té práce tak málo, tak jsme vyplely aspoň rigol okolo toho políčka.

Mezitím na louce vedle nás začali lidé obracet seno, daly jsme se s nimi do řeči a nabídly jim pomoc. Vděčně to přijali a když jsme vše dokončili, pozvali nás k nim domů na čaj. Pozvání na čaj tady znamená čaj, kafe, domácí pečivo a marmeláda, sýr, koláč z rodinného pekařství a rullupylsa, roláda z jehněčího masa. Při jídle nám vyprávěli o své rodině, která podle mě tvoří tak čtvrtinu obyvatel ostrova, o ovcích a o rybách. Nejmilejší byla jejich sedmdesátiletá maminka, která nás právě pozvala. Vyprávěla, jak se snaží žít udržitelně a soběstačně, pěstovat zeleninu, mít kuřata, ovce a lovit ryby a jelikož zelenina tady moc nejde, pěstuje vlastně plevel a snaží se ho využívat. Po asi hodinovém stolování jsme jim opět na chvíli pomohly obracet seno a vrátily se pro své věci do kavárny, kde jsme dostaly slíbenou vafly s domácí šlehačkou a rebarborovou marmeládou.

ORNITOLOGICKÁ VSUVKA

Nolsoy také proslavil nejznámější faerský ornitolog Jens-Kjeld Jensen. S tím jsme se sice neseznámily, ale v sedm nás vyzvedl táta z té rodiny, se kterou jsme obracely seno a šli jsme pozorovat ptáky. Pracuje pro nějakou místní organizaci a vzhledem k tomu, že zde žije 50 let a zná ostrov jako své boty, doprovází občas vědce při jejich expedicích na ostrov. Ptáci bývaly na ostrově vždy důležitým zdrojem

potravy, nejen na vajíčka, ale i na maso. Ale ptačí populace ubývá s klimatickou změnou a narůstajícím rybolovem měnícím potravní řetězce.

Šli jsme až na druhý konec ostrova z východní strany takovou stezkou, která se ztrácela a znova objevovala mezi skalisky. Útesy sice z dálky vypadaly neschůdné, ale když jsme se přiblížili, náš průvodce vždy nějakou stezku našel. Všechny jsme doufaly, že se nám povede spatřit pár papuchálků. Papuchálci neboli mořští papoušci jsou zvláštností Faer. Tito úžasní ptáci patřící do skupiny alek, od roku 2015 jsou na Červené listině, jsou špatní letci, takže pro potravu většinou létají jen 50, výjimečně až 100km daleko. Bohužel globální oteplování způsobuje nárůst teploty vody, díky čemuž sice rybáři uloví spousty makrel, ale potrava papuchálků ubývá. Nemají dost potravy pro své mladé a potýkají se s problémem stárnutí a poklesu populace. Naopak jsou dobří plavci a normálně se potápí 10m hluboko pro potravu, ale prý se dokažou potopit až do 40m. Pro Faery jsou tak typičtí, že se stali i součástí tradičního jídelníčku, ale jelikož to způsobilo ještě větší pokles populace, je posledních 12 let lov omezen. Od té doby naštěstí populace zase trochu narůstá, i když některé prognózy hlásí, že do roku 2025 stejně vyhynou. Ta největší populace se vyskytuje na ostrově Mykines, kam je ale docela drahé se přeplavit- Plavby jsou velmi limitovaně počasím a od letoška je povinností si pronajmout průvodce, takže je to docela drahá sranda. My ale měly štěstí. Jen co jsme přelezli krkolomné útesy, naskytl se nám výhled na pobřežní skály doslova obsypané papuchálky. V úžasu jsme na to koukaly, zatím co další stovky nám kroužily nad hlavou.

Došli jsme až na takovou malou loučku, kde kempovali čtyři vědeckí pracovníci z Oxfordu, co sem přijeli zkoumat ptáky. Za tu chvíli, co jsem si s nimi povídala, jsem dostala ochutnat sušené velrybí maso...nic moc, takové tmavé, hrozně slané, načichlé rybinou...a normální sušenou tresku, která byla výtečná. Náš průvodce nám půjčil dalekohled a pak ještě šel ukázat hnízda buřňáčka malého (*Hydrobates pelagicus*). Buřňáčci hnízdí mezi skalami a narozdíl od papuchálků jsou špatní potapěči ale dobří letci s doletovou vzdáleností za potravou až 1000km. Hnízd jsme našli několik, a tak jsme mohli poslouchat pípání ptáčat a ve tmě mezi kameny i sem tam nějakého zahlédnout. Rodiče se na pevninu vrací až za tmy, takže když si člověk sedne mezi kameny, může spíše než samotné buřňáčky pozorovat v šeru jejich stíny. Tma padala rychle, a tak jsme se vydaly zpátky, abychom si na útesech aspoň trochu viděly pod nohy. Náš průvodce nás nakonec doprovodil skrz celý ten nejkrkolomnější

úsek a teprve poté se vrátil zpátky ke své skupině ornitologů. Naštěstí ten den byl úplněk, a tak jsme bez úhony došly půl hodiny po půlnoci ke stanům.

RECEPT NA NEJLEPŠÍ A NEJLEVNĚJŠÍ SNÍDANI

Do víčka od ešusu nasypat vločky, na to vrstva bílého jogurtu, na to vrstva přesnídávky a posypat skořicí. Na tomhle ranním štrúdlu si tu s Kájou ujíždíme každý den.

Ráno trochu poprchávalo, a tak jsme po ranním štrúdlu místo procházky k majáku Bordan z 18. století vyrazily opět do infocentra na kafe. Majitelka Tjödchild Patersson s námi udělala rozhovor. Asi 28letá krásná milá holka, která vyprávěla, že žila ve Švédsku, pak v Barceloně a nakonec se vrátila na Faery, protože jí chyběla rodina. Ve chvíli, kdy říkala, že tady bydlí, protože se Faery potýkají s nedostatkem bytů a tak v hlavním městě Torshavn nemohla nic sehnat a Nolsoy je přeci jenom 20minut lodí a je tu živo a neustále se tu něco děje, jsem nevěděla, jestli si z nás prostě jen nedělá srandu. Ale vzhledem k tomu, jak vážně se u toho tvářila, se začínám bát chvíle, až se dostaneme do těch na místní poměry mrtvých míst!